

ב"ה

לעבן מיט'ן רבי'ן

יומנים מחודש השביעי אצל הרבי

– תשרי ה'תשכ"ד –

יו"ל לקראת ראש השנה ה'תשס"ז

יוצא לאור על ידי

ועד תלמידי התמימים העולמי

תחת הנהלת ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית – 770

770 איסטערן פארקוויי, ברוקלין נ.י.

Published and Copyrighted by

“Vaad Talmidei Hatmimim Haolami”

770 Eastern Parkway, Brooklyn N.Y. 11213

Tel: 718.771.9674 · Fax: 718.363.1774

5766 · 2005

Printed in the United States of America

יומן תשרי ה'תשכ"ד

נכתב ע"י הרה"ת ר' שלום דובער (ברק"ה) וואלף ע"ה

יום חמישי, כ"ג אלול תשכ"ג

לאחר טלטולי דרך רבים וציפיות רבות באנו לשלום לבית חיינו ביום חמישי, כ"ג אלול ה'תשכ"ג. הגענו למחוז חפצנו אשר לו חיכינו בקוצר רוח, בשעה עשר בלילה שעון ניו יורק.

הרבי שליט"א חיכה לאורחים למעריב. הרבי יצא למעריב בשעה 10:45 לערך. כשהרבי נכנס למעריב בירכנו כל התמימים ברכת 'שהחיינו'. פני הרבי היו מאוד רציניים. אחרי מעריב עלה על פני הרבי חיוך קל, עשה בידו תנועה והתחילו לשיר "ופרצת".

יום שישי, כ"ד אלול תשכ"ג

השכמתי קום והלכתי ל-770 לסדר חסידות. הסדר היה כרגיל בכל יום שישי. התפללנו שחרית. אחרי זה היה סדר עד שעה 12 לערך.

בסיום הסדר נערכה הלוויה של אשתו של הרב סימפסון ע"ה. מסע הלוויה עבר ליד 770. בשעה 3 אחר הצהרים. הרבי יצא וליווה את הארון עד שהגיע הארון לרחוב אלבני, אחרי זה חזר מיד ל-770. בדרכו בלוויה ניגב את עיניו במטפחת.

באנו ל-770 לקבלת שבת. הרבי יצא למנחה, אח"כ ירד גם לבית-המדרש למטה לקבלת שבת. כשעה לאחר כניסת השבת מילא קהל רב את בית המדרש, שם פגשתי רבים מבין ידידי ורעי התמימים ששהו כמה שנים בישיבה וחלקם תפסו מקום מכובד בין העובדים והמשכילים בישיבה בכפר.

סעודת שבת-קודש נערכה בישיבה במטבח (המטבח מרוחק כעשר דקות הליכה מ-770) תוך התוועדות חסידית נעימה.

שבת קודש, כ"ה אלול תשכ"ג

בשבת בבוקר הרבי ירד לבית-המדרש הגדול לתפלת שחרית. כשהגיעו ל"האדרת והאמונה" סימן בידו הק' והתחילו לשיר "האדרת והאמונה". הרבי

עלה למפטיר והיו בכיות נוראות שאומרים שלא זוכרים כאלה בכיות. על הפסוק "לא יאמר לך עוד עזובה" התחיל לבכות בלחש. כשהגיע לפסוק "כי יום נקם בלבי ... ואביט ואין עוזר ואשתומם ואין סומך", התחיל לבכות בקול רם ובכך סיים את ההפטרה.

בשעה אחת וחצי לערך ירד הרבי להתוועדות שבת מברכים חודש תשרי. היו 3 שיחות לפני המאמר, אמר מאמר ד"ה "כי קרוב אליך" ועוד שלוש שיחות. אחר המאמר סיימו את ההתוועדות בניגון "אני מאמין". באמצע ההתוועדות חיפש את משפחת סימפסון ועשה בידו בפליאה גדולה למה לא באו להתוועדות. מישהו ניסה להסביר שהם באמצע ה"שבעה" והרבי עשה בידו לסימן שאלה. הייתה שיחה מיוחדת לאורחים, הרבי תבע מהאורחים קביעות בלימוד, ואמר לכל האורחים לומר לחיים.

בסיום ההתוועדות עלו למעלה להתפלל מנחה. אחרי מנחה הרבי הלך הביתה ושאר האנשים ירדו מיד לחזרה לשמוע את ר' יואל כהן ועוזריו. לערך בשמונה בערב הרבי נכנס לביהמ"ג למעלה והתפללו מעריב.

בשעה אחת בלילה במוצ"ש הרבי ירד לביהמ"ד לליל א' דסליחות. בית-הכנסת מלא וצפוף במיוחד, אנ"ש והתמימים באו מכל השכונה ונדחפים קדימה להיות ע"י הרבי בליל ראשון של סליחות. לאבינו מלכנו סימן הרבי בידו והתחילו לשיר אבינו מלכנו. אחר הסליחות עודד בידו והתחילו לנגן "הושיעה את עמך" ומיד יצא. ריקוד גדול מתארגן למשך זמן רב.

יום ראשון, כ"ו אלול תשכ"ג

הרבי יצא למנחה. כמו-כן למעריב. איני זוכר אם היה משהו מיוחד משך היום, חוץ מכך שמגיעים מעט אורחים לחודש החגים.

יום שני, כ"ז אלול תשכ"ג

סליחות בשעה 7 בבוקר. הרבי יצא מחדרו לזאל הקטן למעלה לסליחות בדיוק בשעה 7. "אבינו מלכנו" שרו. הרבי נסע היום לאוהל הק' וחזר לפנות ערב.

למנחה הרבי יצא. גם למעריב הרבי יצא. בשמונה בערב הרבי שליט"א ירד למטה ואמר שיחה לפני הנשים. הבחורים וחלק מאנ"ש עלו ותפסו מקומות מעזרת הנשים לראות את הרבי. אח"כ הן עוברות ונותנות לרבי פ"נים.

יום שלישי, כ"ח אלול תשכ"ג

סליחות 7 בבוקר בדיוק. הרבי יצא מחדרו לאחר שזמן קצר קודם לכן הגיע מביתו, "אבינו מלכנו" שרו. למנחה יצא בשעה 3:15. למעריב יצא בשעה 9:30.

הבחורים שהגיעו אתמול לכאן יש בעיות קשות אתם. הרש"ג שי' לא רוצה לקבל אותם, מקווים שיהיה בסדר. הוא אומר כיוון שלא שלחו התחייבות עבורם שיחזרו חזרה בזמן סיום היתר-יציאה שלהם הוא לא רוצה לקבל אותם. היום הרב דוד רסקין קרא לכל הבחורים ושאל אותם אם יש להם כסף לנסיעה חזרה לאה"ק. רש"ג אמר שאם יראו לו או יפקידו את הכסף לחזור אז הוא יקבל אותם. בינתיים שכרו דירה בשביל 7 בחורים שקיבלו אפידיוויט, שמו שמה בחורים מה-13 שלא קיבלו אפידיוויט, בכדי לעשותם מוחזקים קצת, ואותם שלחו לכל מיני מקומות.

יום רביעי, ערב ראש השנה תשכ"ד

6:45 בבוקר בדיוק הרבי יצא לאמירת סליחות של ערב ראש-השנה. התפילה בזריזות מיוחדת "אבינו מלכנו" שרו.

9 בוקר הרבי יצא לתפילת שחרית עם הטלית והתפילין. לראשונה אני רואה את הרבי עם תפילין. אחר התפילה אומרים התרת נדרים. מושיבים מנין זקנים ליד מקום הרבי, יושבים על ספסל, בתוכם הרב זלמן שמעון שיחי' דבורקין, הרב חדקוב שיחי' ועוד. הרבי מסתובב אליהם ומתחיל לומר את נוסח התרת נדרים. ממש נפלא להסתכל על פני הרבי. הרבי מסיים ואומר לזקנים "א ישר כוח, א גוטן א זיסן יאר" ונכנס מיד לחדרו.

מיד נעמדים לפני חדרו תור למסירת פ"נ. גם אני בין המחכים. מגיע תורי. אני מבחין כי לרבי חבילה גדולה עם פדיונות. אני מוסר לכ"ק אדמו"ר שליט"א את פדיוני. הרבי אומר לי "לשנה טובה ומתוקה". אחרי שגמרו הקהל לעבור, נכנסו בעלי בתים "יונגע לייט" למסירת הפדיון הכללי. אנחנו נוסעים לאוהל. נדחפים שמה נורא. כשאני יוצא, נעצרת פתאום בפתח האוהל מכונית, ואני רואה איך שהרבי יוצא ממנה במהירות לבוש נעלי בד ומיד חיש נעשה ש... הרבי נעמד מול פני ציונו של כ"ק אדמו"ר הרי"ץ צוקללה"ה נב"מ זי"ע.

הרבי חזר מהאוהל בשעה 5:30 אחר הצהרים. מיד התפללו מנחה. אחרי מנחה הרבי נכנס למכוניתו ונסע לביתו. הלכתי להחליף לבגדי חג וחזרתי מיד ל-770, תפסתי מקום כבר הלילה ליד הבימה בכדי לתפוס מקום טוב בו אוכל אי"ה לראות מחר בבוקר את הרבי לתקיעות וב"ה שזכיתי לכך.

הקהל רב, האורחים הגיעו ומלאו את בית-המדרש. הרבי ירד למעריב של ליל ראש-השנה בערך בשעה שמונה. התחיל להגיד תהילים. אחר איזה עשר דקות סימן בידו והתחילו לשיר אבינו מלכנו. הרבי בכה מאוד ועשה בידו לעידוד השירה ושרו כמה וכמה פעמים. אחר זה התחילו להתפלל מעריב. בסיום התפילה לפני שהרבי יצא, פנה אל הקהל ואמר "לשנה טובה תכתבו ותחתמו". מיד אח"כ הסתדרו המשמרות לימי החג לומר תהילים רצוף 48 שעות.

בסעודת הלילה הרבי דיבר על כך שברכת "שהחיינו" שאומרים בקידוש פוטרת אמירת "שהחיינו" על הרימונים.

יום א' דראש-השנה תשכ"ד

הרבי ירד בשעה עשר בבוקר לתפלה. מסמן לשיר "האדרת והאמונה". כמו-כן "אבינו מלכנו". התפילות כסדרן.

למפטיר עלה הרבי. אח"כ נערך לתקיעות. הסדר עם השופרות והמטפחות, מכסה פניו וזורק הטלית על חבילות הפ"נים שהובאו ע"י המזכירים הרב קליין וכו'. אמר את פסוקי התקיעות, הברכות והתקיעות. פני הרבי מאוימות בזמן התקיעות והיו בכיות וכן בזמן הפסוקים. לאחר התקיעות בחזרתו על הבמה מחזיר פניו הק' לעבר המתפללים. לאחר התפילה פונה הרבי לקהל ואומר "א גוטן יום טוב". עוד בהיותנו בארץ שמענו שיש כאן דחיפות נוראות וקשות בר"ה אבל כמו שראיתי כאן, מהתקיעות יצאתי רטוב בלי גוזמה. אחד כמוני שמזיע קשה, יצאתי כמו שטבלתי במקווה עם הבגדים.

מנחה התפללו בשעה חמש לערך. "אבינו מלכנו" שרו. אחרי מנחה מסתדרים לתהלוכה של תשליך. תהלוכה לאורך כמה קילומטר עד לפארק. הרבי יוצא מפתח 770, עובר את כל השיירה. ממש נפלא. הרבי צועד בראש התהלוכה. אלפי אנשים היו בפארק בזמן התהלוכה שבאו במיוחד לראות את הרבי. כשמגיעים לפארק, הרבי מסתובב סביב הפארק ויוצא, חוזרים ל-770. בזמן התהלוכה צילמו כתבים את הרבי. הרבי שם את ידו על פניו וכמה פעמים צילמו אותו וראו איך שזה חורה לרבי. לפני שנכנס לחדרו הרבי מודה לשוטרים על הליווי, ומסמן בידו לאלו שעומדים ליד הדלת תנועה שיתחילו לשיר "ופרצת".

שמונה בערב יורד הרבי למטה לתפלת ערבית. פני הרבי בזמן החג דראש-השנה ממש מבריקים ומאירים. אחר התפלה אומר "א גוטן יום טוב". הלכנו לאכול כולנו. הרבי סועד סעודת יום טוב בקומה השניה למעלה, בדירת הרבי הקודם, יחד עם מנין מזקני חב"ד מרחבי העולם שבאו לחודש תשרי ובהשתתפות הזוכה בגורל. בחדר נפרד היו הרבנית הזקנה וכן הרבנית של הרבי ועוזרות הבית.

במענה לדברי הרש"ג שהתהלכה לתשליך הייתה בהצלחה אמר הרבי שיש עם כך בעיה שהמשטרה עזרה כי היו שוטרים יהודים, ועוד דברים בנושא זה. בין היתר אמר הרבי שייכתן ויצטרכו לעשות את התשליך בעשרת ימי תשובה. גם דיברו על משפחת הט"ז והב"ח ועל משפחת רבי עקיבא איגר והחתם סופר.

אחרי הסעודה באתי ל-770 וראיתי את הרבי יורד מלמעלה ביחד עם אמו הרבנית שתחי'. ביציאה מ-770 במדרגות מחזיק ביד אמו ועוזר לה לרדת, ומלווה לביתה. כל הקהל, אנ"ש והתמימים נעמדו לראות במחזה המרשים.

יום ב' דראש השנה תשכ"ד

בשעה עשר הרבי בא לתפילה. מתחילים להתפלל. "אבינו מלכנו" שרו. למפטיר עולה הרבי שליט"א. פסוקים, ברכות, תקיעות. בכיות בלחש משך התקיעות. אי אפשר לתאר את הרגעיים בהם ראיתי את פני הרבי, לפני התקיעות ובזמן התקיעות.

אחר התפילה הרבי אומר לכל הקהל "א גוטן יום טוב", ומיד רצים ותופסים מקום להתוועדות.

בסעודת יום-טוב שוחח הרבי עם הרב ריבקיין על מנהגי "כוס של ברכה" בליובאוויטש.

חמש בצהרים מנחה. אחר התפילה הרב חדקוב הודיע שהרבי יצא בשעה 6:20 להתוועדות. בדיוק בזמן הזה הרבי יצא. אמר כמה שיחות, הרבה באיחולים ליהודי רוסיה שייצאו מן הגלות. הרבי אמר שבקרוב הם יצאו כזה לשון בערך. אמר ברכה "אז די אידן פון רוסלאנד זאלן ארווייס גייען פרי". הרבי קישר את גאולת יהודי רוסיה לגאולה הכללית של כל ישראל.

אחר השיחות אמר מאמר על הפסוק "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש". איזה 30 דקות הרבי אמר לכולם לומר לחיים מעומקא דליבא. אח"כ אמר שכוס של ברכה לא יהיה היום, כיוון שיש כאלו שלא נטלו ידים ולא עשו קידוש ממילא זה יהיה מחר.

בסיום ההתוועדות הרבי עולה למעלה לתפלת קבלת שבת. חזרה עושים בביהמ"ד מיד אחר ההתוועדות.

יום שבת תשובה תשכ"ד

שחרית בעשר בבוקר. "האדרת והאמונה" שרים. מפטיר עולה הרבי, לא היו בכיות. אחר התפלה אמר לקהל "א גוטן שבת". תופסים מקומות להתוועדות.

1:30 הרבי ירד להתוועדות. שלוש שיחות היו לפני המאמר. הרבי דיבר על הקשר שבין פרשת השבוע לראש השנה. המאמר הוא כמו המאמר שאמר ביום ב' דראש השנה.

אחר ההתוועדות הרבי שליט"א מחלק כוס של ברכה. לכל אחד אומר "לחיים" מאות מאות עוברים ואולי אלפים. דחיפות גדולות, כל אחד מקבל את שלו ובמאור פנים.

אחרי כוס של ברכה הרבי מתיישב מברך ברכה אחרונה ומתחיל מיד לנגן "כי בשמחה תצאו", קם וכל הקהל שרים. עולים למעלה. מיד מתפללים מנחה. אחר מנחה הרבי נכנס לחדרו, יוצא והולך לביתו. בדרך עוברת אישה וילדה קטנה לידה, הרבי מנופף לילדה לשלום. ממש יפה לראות כל תנועה של הרבי.

בשמונה מתפללים מעריב. אחרי שמונה-עשרה החזן אומר קדיש. כשהגיע החזן לפני "תתקבל" הוא מפסיק. הרבי עדיין עומד על המקום שפסע ג' פסיעות, ולא חזר למקומו, אז החזן ממשיך תתקבל. הוא מסיים את הקדיש הרבי חוזר למקומו נשען על הסטענדר ולא אומר כלום. לא ויהי נועם ולא עלינו. השאלה התעוררה עקב ערב יוכ"פ ביום ו' האם יש לומר ויהי נועם. החזן שותק. גם הקהל שותק לערך שתיים או שלוש דקות. ניגשים לרב חדקוב לשאול, והוא לא יודע מה לומר.

לפתע הרבי מסתובב, שואל על ר' שלום חסקינד (שהיה אצל הרבי הקודם וזוכר איך התנהגו במקרים כאלו) וחוזר למקומו. אומרים לרבי שהוא איננו. אומר הרבי שצריך לשאול רב. שואלים רב אם לומר "ויהי נועם", רב אומר שאכן יש לומר "ויהי נועם" ולא להגיד עוד הפעם "תתקבל". פתאום מגיע שלום חסקינד. הרבי שואל אותו האם הוא זוכר הוראה פון שווער. ר' שלום עונה שהוא לא זוכר שום דבר. הרבי עושה בידו ואומר "אה..." הרבי אומר "נו, מ'זאל פרעגן דעם גבאי אדער א רב". והחזן החל לומר "ויהי נועם" וקדיש, אבל הרבי עצמו לא אמר.

יום ראשון, ד' תשרי תשכ"ד

לסליחות של צום גדליה הרבי יוצא מחדרו לזאל בזמן תחילת אמירת סליחות ונשאר עד אחר קריאת התורה וחוזר לחדרו. "אבינו מלכנו" שרים. לקריאה הרבי עולה לשלישי.

מנחה 3:15 בדיוק. למנחה הרבי מקבל מפטיר. "אבינו מלכנו" שרים. מעריב 7:40. הרבי יוצא לביתו.

היום קיבלתי ע"י הרב קרינסקי תשובה מהפיתקא ששאלתי – "אזכיר

עה"צ".

יום שני, ה' תשרי תשכ"ד

שחרית. לקריאה הרבי יוצא, מקבל שלישי. חוזר לחדרו אחר קריאת התורה. מנחה בשעה 3:15. "אבינו מלכנו" שרים. מעריב 9:30. יחידות לאורחים הערב מתחילה בשעה עשר בלילה, ומסתיימת בשעה 3:40 לפנות בוקר. עוברים ביחידות בעיקר האורחים שבאו לחגים.

יום שלישי, ו' תשרי תשכ"ד

בשעה שמונה בערב מתחיל היום היחידות. למעריב יש איחור בשעה עקב היחידות. באמצע יחידות של אחד החסידים בשעה 10:30, הרבי יצא למעריב. אחרי מעריב נמשך היחידות עד לשעה ארבע לפנות בוקר. הרבי הולך הביתה בשעה חמש לפנות בוקר.

יום רביעי, ז' תשרי תשכ"ד

שחרית מתפללים בלי הרבי כמובן. הסדר קבוע: לתפילות שחרית של שני וחמישי הרבי יוצא מחדרו לזאל לקריאת התורה. מנחה בשעה שלוש ורבע הרבי יוצא, "אבינו מלכנו" שרים. בשמונה בערב מתחיל יחידות עד שעה עשר. בעשר הפסקה למעריב. המשך יחידות עד שעה שלוש לפנות בוקר בערך.

יום חמישי, ח' תשרי תשכ"ד

בשחרית הרבי יוצא לקריאה, מקבל שלישי. בשעה אחת בצוהריים בדיוק הרבי נסע לאוהל. מנחה מתעכב עד שהרבי יחזור. הרבי חזר מהאוהל בשעה 6:20 דקות לפנות ערב. ב-6:25 יצא לתפלת מנחה. "אבינו מלכנו" שרו כרגיל בכל עשרת ימי תשובה. אחרי מנחה נכנס הרבי לחדרו. אחר כמה דקות יצא ונסע הביתה. בערך ב-7:30 חזר מביתו. ערבית בשעה 9:45. אחר מעריב נכנס לחדרו.

יום שישי, ערב יום הכיפורים תשכ"ד

קהל רב מאנ"ש ובעיקר התמימים מתאספים ע"י 770 לראות סדר כפרות. בשעה 6:20 בבוקר הרבי יוצא מחדרו עם תרנגול ה'כפרה' בידו והולך סביב בית

המדרש הקטן ומביאו בידו לשוחט. הרבי עומד ומביט והשוחט עושה את שלו. מרימים את העפר המיוחד לכך שהיה מונח בשקית. הרבי מברך ברכת "על כיסוי דם בעפר" ומפזר את החול כמה פעמים הלוך ושוב. הלך לחדרו. בשעה 6:30 לערך הרבי נוסע למקווה. 7:10 הרבי חוזר מהמקווה.

השוחט נכנס לקבל עבור שחיטת ה'כפרה' \$50.

שחרית 9:05 לערך. הרבי נכנס לביהכ"נ הקטן למעלה. תחנון לא אומרים, אבל "אבינו מלכנו" שרים. אחרי התפילה הרבי חוזר לחדרו. ב-10:10 לערך מתחיל הרבי לחלק לאנ"ש לעקאח. לכל אחד שעובר אומר הרבי "לשנה טובה ומתוקה".

אני מקבל לעקאח בערך בשעה 10:40, הרבי אמר לי "לשנה טובה ומתוקה". אני מבקש בשביל אבי שיחי' ג"כ "לשנה טובה ומתוקה". היה לי זמן מועט להסתכל סביב. חדרו של הרבי מלא ספרים בכל החדר חוץ מאשר בקיר המערבי. ליד הקיר ישנו שולחן גדול, שולחן היחידות. בין השולחן ובין הקיר המערבי יושב הרבי.

חלוקת הלקח עדיין נמשכת, והסתיימה בשעה 12:30 לערך.

למנחה הרבי יצא לבית-הכנסת הגדול בשעה 3:10 לערך ובידו הק' שקית גדולה עם מטבעות, ניגש לשולחן שעליו מונחים כמאה וחמישים קערות, בכל קערה וקערה כמעט שם הרבי מטבעות.

בשעה 3:35 לערך התחילו להתפלל. אחרי התפלה, בשעה 3:55, עלה הרבי על השולחן ואמר ברכה לאנ"ש. אינני רוצה לכתוב ביומן את תוכן הברכה כי מן הסתם עוד חצי שעה היא תהיה מודפסת כבר בליקוטי שיחות לפרשה זו, ליום כיפור.

אחרי הברכה הרבי עלה לחדרו והתחיל לחלק שוב לעקאח לאלו שלא קיבלו בבוקר. בשעה שש בערב הרבי מגיע מביתו אחר סעודה המפסקת ונכנס לחדרו. 6:25 הרבי שליט"א יצא מחדרו, עומד ליד דלת חדרו הק' ג"ע התחתון. המקום מלא תמימים, צפוף למאוד ודוחק רב. מתאמצים לשמוע. לבוש בקיטל ובטלית שמכסה את פניו הקדושות. מתחיל לומר את ברכתו לתלמידי התמימים כבכל שנה:

"וידבר גו', יברכך גו' וישם לך שלום. דער אויבערשטער זאל געבען יעדערע פון אייך און אלעמען א חתימה און גמר חתימה טובה בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים.

עס זאל זיין א התעוררות תשובה, תשובה אמיתית תשובה פנימית א

שבת'דיקע תשובה.

איר זאלט מצליח זיין אין לימוד הנגלה און לימוד החסידות און עס זאל זיין א לימוד המביא לידי מעשה און די קיום המצוות בהידור. און די עבודת התפילה מתוך בריאות הנכונה או עס זאל זיין מוסיף והולך מוסיף ואור ביז צו לילה כיום יאיר . . ומשיח צדקנו במהרה בימינו אמן כן יהי רצון".

6:30 הרבי ירד לתפילת כל נדרי. אומרים תהלים, אח"כ מתחילים לשיר "אבינו מלכנו" כמה וכמה פעמים. מתחילים לומר את תהלים מהמחזור, לפני כל נדרי הרבי ניגש לקבל את ספר תורה ראשון שכבדו את הרבי ומחזיקו בידו ליד החזן עד אחר כל נדרי. חוזר למקומו ומתחילים להתפלל מעריב. שרים "דרכך אלוקינו" וכן "כי אנו עמך". אחרי מעריב אומרים את תהלים. הרבי נשאר עד גמר הספר. לאחר תהלים עולה לחדרו. הלך לביתו בשעה 11:00.

יום כיפור תשכ"ד

הרבי בא בעשר בבוקר לתפילה. "האדרת והאמונה" שרים. בחזרת הש"ץ שרים "האדרת והאמונה". "כי אנו עמך". למפטיר עולה הרב חדקוב. ב"ואנחנו כורעים" הרבי ממש מפיל את עצמו עד ששומעים את המכה ברגלים מהרצפה. לאחר הכריעה הרבי מרים עצמו מבלי להחזיק בכיסא. לכריעה השניה ב"והכהנים" הוא כבר מחזיק בידו בהרמה בכסא וכן בפעמים הבאות. בכריעות האחרונות הרבי החל לכרוע וקם עוד לפני שהחזן התחיל לומר "והכהנים". ב"כאוהל הנמתח" הרבי נענע בראשו שיתחילו לשיר וכן ב"כי אנו עמך". לאחר מוסף עלה הרבי לחדרו לשעה בערך.

5:20 הרבי ירד למנחה ומקבל מפטיר. ההפטרה אומרה בחלש, ניכר התאפקות מבכיה. שרים ב"כי אנו עמך". נעילה מיד לאחר מנחה.

בנעילה בתפילה בלחש הרבי מאוד בכה. חיכו מעט זמן, הרבי בכה בקול חלש. ב"כי אנו עמך" עודד בידו שישירו חזק, וכן ב"אבינו מלכנו" כמה וכמה פעמים עודד את השירה. אחר הקדיש, המארש שלפני התקיעה. הרבי מעודד בידו שישירו חזק, פתאום מסתובב לקהל ועושה בידו חזק יותר ויותר חזק. בפתאומיות הרבי קופץ על הכיסא ועושה בידו נורא חזק בניגון המארש. פניו הק' ממש מאירות. היה נהדר ונפלא ביותר. בסוף יורד מהכיסא, תקיעה ותתקבל.

אחרי מעריב והבדלה מתחיל הרבי לשיר "הושיעה את עמך" ועולה לחדרו. לאחר כמה דקות יוצא מחדרו כשהוא מלווה את אמו הרבנית תחי' עד לדלת ונעמד בדלת לראות עד שמסתובבת לכיוון רחוב קינגסטון. הקהל מסביב לערך 300 400 איש נעמדו דום, כמו מצביא לפני חייליו. מה נהדר לראות כל זה.

הולכים לאכול סעודת יום טוב, הסעודה שלאחר הצום. הרבי דיבר בסעודה עם הרב שמואל לוויטין על המנהג לומר "גוט יום טוב" במוצאי יום הכיפורים. גם דיברו הרבה על אתרוגי יאנובער והמקור לאתרוגים אלו.

התמימים מהקבוצה נסעו כבר לדירה בה התאכסנו, דירתו של הרב משה לייב ראדשטיין ברחוב ראג'ערס אווניו. לאחר הסעודה אני חוזר ל-770, הזקנים יורדים מהסעודה למעלה והרבי ירד לחדרו. לאחר דקות אחדות הרבי יצא פתאום מחדרו. אני עמדתי אז ליד המעלית. הרבי מסתכל אלי כאילו רוצה לומר משהו, מסתכל שוב וממשיך ונכנס לבית-המדרש הקטן. כשראיתי שהרבי נכנס לזאל הקטן קפצתי לרגע למזכירות להודיע להם שכפי הנראה הרבי רוצה להתועד. במזכירות ישבו אותו זמן הרב חדקוב שחכה לרבי שיסע לביתו וכן הרב שלמה שיחי' מיידנ'ציק. הערתי להם בבהילות שהרבי יצא מחדרו כי הם לא הבחינו ביציאת הרבי ובכניסתו לזאל ואמרתי להם "התועדות". מיידנ'צ'ק אמר בהומור לרב חדקוב "בערקע'ס ליצנות", ואכן הם נשאו במזכירות עד לסיום המאמר. לפתע התיישב הרבי ליד שולחן מלא ספרים וקצת מלוכלך, מוציא את המטפחת ומתחיל לומר מאמר חסידות. בבית-המדרש נמצאים אותה עת כשבע עד שמונה איש בלבד. מאיר הארליג קפץ מיד מעל השולחן ונעמד מול הרבי. היו בזאל בחור אחד בשם בראנדעל בעל תשובה שישב בפינה, הת' ישראל'ק פרידמן היה אף הוא עם עוד שני תמימים, אחי הת' נתק'ע והת' זיסל פיקארסקי שהיו בחדר הסמוך. הרב שלום ישראל חדקוב רץ מיד לתאו להביא טייפ קטן, אולי הספיק להקליט שמונה דקות אחרונות. התמימים מתחילים לרוץ לביהמ"ד מכל המקומות. המאמר ארך כ-12 דקות, התחיל כשש דקות לפני שעה אחת עשרה בלילה.

אני ב"ה הייתי בין היחידים שהיו בהתחלה, אבל תוך 5 דקות היה כבר די מלא. הרב יואל כהן לא היה בהתחלה, והחזרה הייתה קשה, אבל ישראל פרידמן היה ואז היה יותר קל החזרה. אני פשוט לא האמנתי למראה עיני. עמדתי 50 ס"מ מהרבי, ליד השולחן. חשבתי שאני חולם או משהו כזה. המאמר התחיל "להבין דאס איז א מאמר פון אלטען רבין פון ביכל תקס"ב פון מוצאי יום כיפור, להבין החילוק פון קיום תורה און מצווה פון דורות קדומים ביז די היינטיקע דורות, וואס ביי זיי איז דאס גיווען מלמעלה למטה און היינט איז דאס דא למטה". אני לא זוכר בדיוק, אבל נדמה לי שככה זה היה.

ב-11:08 סיים הרבי את אמירת המאמר ונכנס לחדרו. מיד מתחילים חזרה על המאמר, מובן שזה היה קשה. אחר כמה דקות יצא הרבי מחדרו, נכנס לרכבו ונוסע עם הרבנית תחי' לביתו. הרבנית נוהגת. בזה מסתיים סדר יום כפור.

יום שלישי, י"ג תשרי תשכ"ד

בשעה אחת-עשרה לערך הרבי הלך לאמו תחי', חזר ב-11:30 לערך. נסע לאוהל בשעה 1:40.

מנחה מתפללים בשעה שלוש ורבע, אך הרבי עוד לא חזר. הרבי חזר מהאוהל ב-6:15, כשנכנס ל-770 שם את החבילה עם הפדיונות על המדרגות שליד חדרו, הלך לקארידאר (הפרוזדור) ליטול ידיו. אחרי עשר דקות נכנס להתפלל מנחה.

אחרי מנחה הכניס הרבי ידו לכיס מעילו, הוציא משם סכום בדולארים ונותנו לר' שמואל לוויטין. הבחורים שרואים זאת מתחילים להידחף. הרבי פנה לבחורים ואמר "צום לערנען שטופט מען זאך אויך אזיי?" יש בכך שתי נוסחאות מן הסתם זו הנכונה. השניה "בעסער שטופט זאך צום לערנען". אח"כ אמר "איר וועט פארבריינגען שמחת בית השואבה אייכעט". אח"כ אמר "איך בין נישט שולל היינט בינאכט אויכעט פארבריינגען", "איר זאלט דערלעבען איבער א יאר" ונכנס לחדרו. לאחר זמן יצא משם נכנס למכוניתו ונסע לביתו. ב-7:30 חזר מביתו. מעריב 9:30.

יום רביעי, ערב חג הסוכות תשכ"ד

שחרית 9:30. 3:50 הרבי נכנס לסוכה לסדר את ארבעת המינים שלו. סיים בשעה 4:00.

מנחה אחר הדלקת נרות. מעריב 7:30. 11:30 גומרים הסעודה [=בבית הרבי הרי"ץ]. הרבי הולך לביתו עם הרבנית.

יום חמישי, יום א' דחג הסוכות תשכ"ד

הרבי בא מביתו לברך על האתרוג בשעה 8:20. נכנס לסוכה בשעה שמונה וחצי, אח"כ פתח את הדלת לקהל בשעה 8:45. הסדר הוא שהרבי עומד בסוכה הקטנה שלו, מעיין עם משקפים בספר מאמרים של אדמו"ר מהר"ש וכולם עוברים לידו ונוטלים את הלולב והאתרוג של הרבי, מברכים ומנענעים שניה ויוצאים. אני בירכתי בשעה 9:00 הרבי אמר "א גוטן יום טוב". 9:40 הדלת נסגרת. היה קהל עצום שבא בכדי לברך על האתרוג של הרבי ג"כ למחרת.

9:50 נכנס לחדרו. בעשר בא לתפילה. נכנס כדרכו עם סידור ותניא. תניא אמר עד שהמניין אחז ב"אז ישיר", אח"כ ברוך שאמר. בדיקת הציצית בודק אם ישר עם החגור. הרבי עולה למפטיר. למוסף שרים "אתה בחרתנו".

3:10 מנחה, שרים "אתה בחרתנו" ו"הושיעה את עמך". מעריב 7:30, בסיום

התפילה אמר לקהל "א גוטן יום טוב".

יום שישי, יום ב' דחג הסוכות תשכ"ד

8:30 בבוקר הרבי מגיע ל-770, 8:35 נכנס לסוכה, 8:45 פותח את הסוכה לקהל. הסדר כמו אתמול.

אני עובר בשעה 8:50, מבט חזק, בלי מעיל או מצד שמאל על ימין.

סוגר את הדלת בשעה 9:30, יוצא לחדרו 9:50. בעשר יורד לתפילה.

הרבי אומר תניא, עד שהחזן ב"אז ישיר", אחר מתחיל מ"ברוך שאמר". בחזרת הש"ץ הרבי אומר תניא. הרבי מפטיר. התפילה נגמרת בשעה 12:30. בשלוש ורבע מנחה.

בשש בערב התוועדות בסוכה בחצר. הרבי נוטל ידיים, 4 על כל יד. כשנכנס לא היה חשמל. הרבי הסתכל ולא מצא חן בעיניו הדחיפות האיומות. ממש אין מקום להכניס מחט. היו מילים חריפות, ואמר שהוא לא חשב להתוועד היום, רק מה הוא חושב מי ירוויח מזה, ואמר שהוא יכול לעשות דבר אחד, לקצר בהתוועדות. וכך הוזה. ואמר די להאריך בדברים, המצערים והמבהילים. כזו שיחה כולם נשארו במרירות. דיבר על הדמיון בין ראש השנה לחג הסוכות שבשניהם יש שני עניינים. ההתוועדות נגמרה לערך בשעה שמונה.

שבת חול המועד סוכות תשכ"ד

בעשר הרבי ירד לשחרית. תניא אומר עד שהחזן אוחז ב'נשמת'. בדיקת הציצית, הכנפות ישר עם הגארטל. בחזרת הש"ץ הרבי אומר תניא.

מפטיר עולה הרבי.

1:30 נכנס להתוועדות בסוכה. הדחיפות הם איומות, עד שספסל נשבר ובו קרש שמחזיק את הסוכה.

הרבי אומר שיחה מלאה ממש 'אש' בעניין הדחיפות. הרבי מקצר בשל כך בהתוועדות וכך עשה בכוס של ברכה. דיבר על המנהג להוסיף בצדקה בערב סוכות והסיבות לזה. אחר ההתוועדות כמעט בסוף אמר "מ'זאל נישט פאריבל האבן די וואס האבן נישט באקומען וויל ס'איז "כאילו", אן דעם כאילו זיי האבן באקובען". הייתה שיחה קצרה לפני זה לאלו שנוסעים לערי השדה מה למסור אינני זוכר בדיוק. בסוף קם ושרו "הושיעה את עמך" ועמד ועשה בידו.

מנחה בשעה ארבע לערך, שרים "הושיעה את עמך". הולך הביתה בחמש.

חוזר ב-7, מעריב 7:50 לערך.

יום ראשון, ב' דחומ"ס תשכ"ד

8:43 הרבי בא. נכנס לסוכה 8:50. גמר לברך, נכנס לחדרו הק' עד עשר. בשעה עשר שחרית, הרבי עלה לרביעי. למוסף שרים "אתה בחרתנו". אחרי התפילה מנגנים "הושיעה את עמך". עולה לחדרו. 12:30 נכנס לסוכה לטעום משהו כנראה. יצא ב-1:05. מנחה בשלוש ורבע. מעריב 7:25.

יום שני, ג' דחומ"ס סוכות תשכ"ד

9:40 הרבי מסר את הד' מינים לקהל. 10:05 ירד להתפלל. למוסף שרים "אתה בחרתנו".

היה התוועדות והסתכל מהחלון עד שהילדים עברו.

1:25 נכנס לסוכה, כנראה להחליף את ההדסים.

מנחה בשלוש ורבע, שרו "הושיעה את עמך". מעריב 7:15.

יום שלישי, ד' דחומ"ס תשכ"ד

הרבי מברך על הלולב ב-8:55 ויוצא. שחרית בשעה עשר. מנחה שלוש ורבע. שרים "הושיעה את עמך". 3:30 הכריזו שמחר מתפללים שחרית בשעה אחת-עשרה. 3:35 יצא לסוכתו. בעברו אמר לסובבים "פאר וואס גייט מען ניש אריין טאנצן?". 5:45 הלך לביתו. 7:15 חזר כנראה מאמו הרבנית תחי'. 7:17 מעריב. אחר מעריב עודד בידו ל"הושיעה את עמך". 9:20 הגבאי ר' יוחנן גורדון מביא לו את ההושענות.

1:10 בלילה ירד לאמירת תהילים. ב-2:35 נגמר, עודד בידו הק' ב"הושיעה את עמך".

יום הושענא רבה תשכ"ד

הרבי בא ב-9:40 ובירך על הלולב. שחרית לפועל התחיל בשעה עשר (ולא בשעה אחת-עשרה כפי שהכריזו אתמול).

אחרי התפילה במשך חצי שעה הרבי חילק לעקאח למי שלא קיבל בעי"כ"פ. כשינגשתי לקבל עבור מישהו שביקש שאקח עבורו אמר "גמר חתימה טובה". אחרי שכבר הלכתי קרא לי הרבי "האסט נישט גענומען ערב יום כיפור פאר זיי?". אמרתי שלקחתי רק לאבא, והם ביקשו. אמר "נו, גמר טוב". נגמר החלוקה ב-

1:15. מנחה 3:20, שרו "הושיעה את עמך" עמד בדלת ועודד בידו את השירה.

שמיני עצרת תשכ"ד

מעריב 7:25. לפני מעריב הרבי ציווה לנגן ועלה בעצמו על שולחן, התחיל לשיר "הושיעה את עמך". בסוף מעריב גם שרו "הושיעה את עמך" ועלה לחדרו.

סדר הקפות כפי שידוע עם מכירת הפסוקים. 9:02 ירד ל"אתה הראת". צווה לנגן ניגון שמח, בין "אתה הראת" הראשון לשני אמר לנגן ניגון שמח ועודד חזק בידו. אחרי "אתה הראת" לפני הקפות התחיל לבד "ופרצת" וב"מה וקדמה" הראה בידו לכל הרוחות. בכל הקפה עודד בידו. הקפה א' והקפה ז' רקד עם גיסו חדב"נ הרש"ג שי'. אחרי עלינו ממש צעק ג' פעמים "א גוטן יום טוב" ועלה לחדרו. בשעה 11:30 עלה לסעודה. 12:05 נגמר הסעודה. אח"כ הלך לביתו.

יום שמיני עצרת תשכ"ד

שחרית בשעה עשר. מנחה 3:10. ירד ב-7:10 ועלה בחזרה להתפלל למעלה. ניגון "הושיעה" לפני מעריב וכן בסוף התפילה.

התוועדות בשעה 8:35. קידוש ומזונות. ציווה לכל הזקנים לרקוד. הרבי רקד בעצמו 20 דקות. רקד 3 פעמים בעמידה. דיבר באריכות אודות ברכת שהחיינו של שמח"ת ומדוע לא מברכים שהחיינו על שמחת בית השואבה. כמו"כ דיבר עד סוגי העבודה השונים של חנה ופנינה. באמצע ההתוועדות אמר שזה ששתו עד עכשיו יעשו כעין הפסק, ועכשיו יתחילו מחדש. אח"כ אמר לאלו שהלכו לבתי כנסיות שגם זה לא נכלל בחשבון. בשעה 12:40 נגמר ההתוועדות.

אחרי שעה ירד הרבי ל"אתה הראת". הרבי אמר בפעמיים הראשונות את כל הפסוקים. בפעם השלישית אמר רק פסוק ראשון ואחרון. בין "אתה הראת" אחד לשני שר ורקד ועודד חזק בידו. בהקפות רקד את הקפות א' וז'. באמצע נתן לאנשים לנשק את הספר-תורה. רקד יד על יד גיסו רש"ג שי'. שרו "וכל קרני רשעים אגדע" כמו בלילה הקודם. לפני ההקפה השניה דיבר עם אנשי הקונסוליה הישראלית. בסוף ההקפות אמר ג' פעמים בקול רם "א גוטן יום טוב". שרו "הושיעה את עמך". משך שני משיכות לברוך נחשון במגבעת ליד הדלת של בית הכנסת. ליד חדרו סימן לילדים לשיר. 3:55 נגמר הקפות. עלה לחדרו ואח"כ עלה לסעודה.

ב-5:10 לפנות-בוקר ירד הרבי ללמד את הניגון החדש. התחיל לדבר בעניין המשקה שרק אלו שקיימו את התנאי, ובאמצע הראה בידו לאלו שקיבלו שילכו.

התחיל ללמד את הניגון, ואמר שהניגון הקודם הוא ניגון של צדיקים והניגון הזה הוא לבעלי תשובה. שר כמה פעמים את הניגון "כי אנו עמך" והמשיך לחלק משקה. היו דחיפות איומות. בשעה 5:30 אמר הרבי "נאך 15 מינוט שפעטער דארף איך גייען דאווענעגן". אחר כך אמר "נאך 5", "נאך 3", "נאך 2", ונשאר עוד 2 דקות מיותרות.

בין הדקות האלו אמר (בערך) אזוי ווי מ'איז שוין נישט מקיים דעם תנאי אז קליינע קינדער נעמן, ממילא אני לא יודע אם בשנה הבאה יהיה משקה. וכן בהנוגע לניגון, ממילא דעם ניגון אלמד עכשיו. ובנוגע למשקה נראה.

התחיל ללמד את הניגון "הוא אלוקינו" ואמר שאת הניגון הזה שרו ברוסטוב ובליובאוויטש לפני הרבי רש"ב ונדמה שגם לפני הרי"צ בראש השנה בכתר. התחיל לשיר פעם ופעמיים ועודד בידו. ב-5:55 עלה לחדרו ואח"כ הלך לביתו.

יום שמחת תורה תשכ"ד

במכירת "אתה הראת היום", בפעם הראשונה מכרו את הפסוקים על דעת הרבי, ובפעם השניה מכרו שלא על דעת הרבי. במכירה השלישית אמר למכור פסוק "ופרצת". כמו-כן אמר למכור את הפסוק "הושיעה את עמך". היו היום בבוקר פחות מעשר איש במניין. חיפש את ה... מכפר חב"ד שלא היה. אמר שאחד מהעסקנים וגם לא היה. אחר כך הופיע ישראל ליבוב. הראו לרבי את הרב פאלע כהן ואת גרינברג. הרבי שאל מי מהם המבוגר, אמרו שגרינברג. אמר שיראו לגבות את הכסף מכפר חב"ד. ההקפות כולם ביחד. הרבי ורש"ג רקדו איזה עשר דקות. לקריאת התורה הרבי עלה לחתן בראשית.

לפני שהכניסו חזרה את הספר-תורה ציווה לנגן ושרו יותר מהרגיל. במוסף לכתר שרו את הניגון החדש והתחיל בעצמו בצעקה "הוא אלוקינו". אחרי התפילה ניגנו "הושיעה את עמך". גמרו להתפלל בערך בשעה 3:30. עלה לחדרו ולסעודה. ירד ב-4:50 בערך. ציווה לנגן את הניגון החדש "הוא אלוקינו". למנחה. אחרי מנחה ניגנו שוב "הושיעה את עמך".

בשש בערב הרבי ירד להתוועדות של שמח"ת. נטל ידיו 4 פעמים על כל יד. התחיל לומר שישירו את הניגונים החדשים ואמר לרב שמואל זלמנוב שהיות והוא חזן שיכניס את הניגון לאותיות. הרב זלמנוב התחיל וצחק ממנו שלא סידר בסדר. הרב זלמנוב ניסה כמה פעמים וצחק ממנו. אח"כ התחיל אחרי שהרבי שר את זה. והתחיל בלחש לנגן. הרבי אמר לו שאם היה שומע את זה שחיבר ר' יחיאל שמתחילים בלחש היה פותח בצעקה "געוואלד". עוד דיבר בהתוועדות על הניגון "כי אנו עמך" ועורר על אמירת שנים מקרא ואחד תרגום.

אחרי ההתוועדות בשמונה לערך בירך הרבי ברכת המזון ואת הכוס של ברכה יחלקו למחרת בהתוועדות הראשונה.

הרבי עלה למעלה והתפללו מעריב. הרבי אמר קדיש. לפני מעריב היה בחדרו ד"ר אברהם זליגסון, ובדק את הרבי הוא התקרב קצת.

שבת בראשית תשכ"ד

אחר כל ספר תהילים אמר הרבי קדיש. 10:50 ירד הרבי להתפלל.

אחרי "האדרת והאמונה" אמר הרבי משניות עד שהחזן הגיע לנשמת כל חי. ב"א-ל אדון" שרו את שני הניגונים החדשים וכמו כן ב"נקדישך". מפטיר הרבי. אחרי הקריאה כשאמרו "יהללו" התחיל הרבי לנגן וניגנו כמה זמן. אמר שלא יסגרו את הארון בכדי שלא יהיה הפסק. מוסף התחיל הרבי בכתר "הוא אלוקינר". אחר התפילה אמר קדיש. התפילה נגמרה ב10:1.

1:30 ירד להתוועדות הראשונה של היום. ארכה בשעתיים. קידש על היין ומזונות. דיבר ע"כ שיש להשלים את ההתוועדויות על תעניות בה"ב. כמו"כ דיבר על מעלת שבת זו שזו שבת שלישית שצמודה לימי החגים. אחרי ההתוועדות חילק כוס של ברכה מההתוועדות של אתמול. אחרי ההתוועדות עלה למעלה למנחה.

אחרי מנחה נכנס לחדרו, ירד להתוועדות השניה בשעה 6:10. נטל ידיו ארבע פעמים על כל יד.

דיבר על הנחיצות להתעסק עם ילדים קטנים עד למסירות נפש. ביאר ג"כ שבשעת לימוד חסידות בעל השמועה עומד כנגדו. בסוף ההתוועדות דיבר בנוגע לאיגרת מהרבי הקודם שהייתה מופנית אל תלמידי תורת-אמת ותומכי-תמימים ואמר לכל אלו שלמדו שם ולומדים עדיין להגיד לחיים. אמר משהו לרש"ג בעניין קבלת תלמידים לתו"ת ורש"ג אמר כפי הנראה לפוזנר שיכריז שמקבלים תלמידים לתו"ת עבור כסף. הרבי הכריז בקול רם "חס ושלום" והתחיל לשיר "עך טי דורין מארקא". דיבר על כך שבשביל להציל נפש של יהודי נדחית כל התורה, וההוראה לתמימים מכך.

אח"כ אמר פוזנר שב-400\$ אפשר להיות תלמיד בתו"ת ועשה הרבי בידו בתנועת ביטול. אח"כ דיבר בעניין יהודי רוסיה, ואמר לכל אלו שיצאו מהמדינה ההיא בזמן השלטון הנוכחי שיגידו 'לחיים'.

אח"כ דיבר אודות כפר חב"ד ואמר לכל תושבי הכפר וכן לתלמידי כפר-חב"ד שיאמרו לחיים. כל הפעמים האלו היו חוץ מן החשבון. בין הדברים דיבר קצת

עם ר' זלמן שמערלינג ואמר לרש"ג ששמערלינג תובעו לדין תורה. הרבי אמר לתינוקות של בית רבן שישירו "המלאך הגואל". ר' זלמן דוכמן שר ולא הזכיר "מכל רע". ור' זלמן אמר ביאור שאצל הרבי אין רע. אחר כך הרבי שר "דרכך אלוקיננו", ולא אמר "לרעים ולטובים". ר' זלמן דוכמן צחק והרבי עשה בידו "נו נו". הרבי זרק עליו "סרוועטקה" [=מפות].

באמצע ניגש אל הרבי ר' לייבעל מוצ'קין לבקש ברכה. אחר שהרבי אמר לו לתת סך \$5018 על החשבון על דעת שקנה פסוק ב"אתה הראת". ניגש עוד הפעם, אמר לו הרבי "ווען סי וואלט נישט געווען ברבים, וואלט איך אייך געזאגט אז איר זייט א'ש' מיט די דריי פינטעלאך". אחר זה אמר הרבי משהו, וביקש לאלו שבקיאים בליקוטי דיבורים שיספרו את הסיפור ולא יכלו לספר את כל הסיפור. אמר להם להגיד ג' פעמים לחיים על כוסות גדולים. אח"כ אמר לרב אברהם שם-טוב שיספר ולא רצה ואמר לו "אפילו אף דעם איז נישטא קיין ביטול".

באמצע אמר לר' שמואל אבידור הכהן שנכח בהתוועדות "אז אין ליטא גלוייבט מען נישט אף איין ווארט" ואמר לו לומר לחיים פעמיים על כוס גדול.

כמו-כן אמר לרב יצחק רייטפורט "מיין מחבר זאל זאגן לחיים". לאיזה רב אמר שיפסוק אם זה מפריע לברכת המזון ופסקו שלא, ואמר לרב רייטפורט "נו, מיר גלוייבסטע נישט, האסט א פסק פון א רב. זאג א דייטע מאל". אחרי ההתוועדות אמר ר' זלמן דוכמן "תודה רבה" לרבי על ההתוועדות של שמח"ת, ענה לו הרבי חזרה "טענק יו ווערי מאטש". ההתוועדות ארכה שמונה שעות והסתיימה בשעה 2. בסוף בירך ברכת המזון. הבדלה הרבי הבדיל.

אחרי הבדלה התחיל לחלק כוס של ברכה. במשך החלוקה עודד הרבי בידי חזק וציווה לנגן ואף ניגן לבד. לפני הסוף שר הרבי את השיר החדש "כי אנו עמך". והחבר'ה עשו ש... ואמר הרבי בקול רם ובתרעומת "ווער איז דער חכם וואס שרייט ש...." והתחיל שוב לשיר וראה שאין הקהל שר, ועשה בידו תנועת ביטול והפסיק לחלק, התיישב ואמר ברכה אחרונה. לקחתי כוס של ברכה עבור אבי והאחים שיחיו.

לפני שיצא אמר "אזוי ווי שבת בראשית איז ארויס פון מוצאי שמח"ת, איז מען מודיע און מכריז אז "ויעקב הלך לדרכו", און ס'זאל זיין כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון" והלך לחדרו. זה היה בשעה 3:50 לערך. אחרי עשר דקות יצא מחדרו הביתה ועודד בידו את השירה. כמו-כן באמצע הדרך סימן בידו שישירו.

יום שני, כ"ו תשרי תשכ"ד

לקריאת התורה היום הרבי לא הגיע. בא כמה דקות לפני אחת בצוהריים. עשו מנין לקריאה בקארידאר ליד החדר של הרבי. בשעה 1:15. הרבי עלה שלישי. למנחה יצא באיחור של 10 דקות ב-3:25. האורחים מלונדון נסעו אחרי מנחה, הרבי יצא החוצה ב-4:20 ועמד ללוותם עד שנסעו. התחילו לנסוע עמדו ונשאר עד שלא ראו אותם. עודד בידו את השירה ולפני שנכנס שוב עודד בידו. כשנכנס הסתובב להסתכל בזאל כנראה לראות מי לא יצא החוצה. כשהמכוניות התחילו לנסוע התחיל הרבי לומר משהו והמשיך ודיבר עד שלא נראו המכוניות. 6:05 הלך לביתו. 6:57 חזר. 7:03 מעריב. 7:20 הלך לאמו כנראה. 7:40 הרבי חזר.

תודות למשפחת וואלף שיחיו ולהרה"ת ר' חיים שאול שי' ברוק על שהמציאו לנו יומן זה - תבוא עליהם ברכה.